

ПАПЕТЕ (остров Tagiti, на Тихому океані). — Повне затроєння рибою гаменя викликало переполох між туземцями, які головню живуть рибою. Гаменя є дуже смачна, коли свіжо зловлена. Як неслиха, викликає затроєння широкого спондилового смуги.

"VOYBOUDA" (LIBERTY)
FOUNDED 1880
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 61-69 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee.
 Subscribed at Second Class Matter at the Post Office at Jersey City, N. J.
 on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	
Three cents a copy	
One year	\$6.00
Six months	\$3.25
Three months	\$1.75
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	\$2.00
Six months	\$1.25
Three months	\$0.63
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	\$9.00
Six months	\$4.75
Three months	\$2.50

За окремі збірки платити по \$10.00.
 За кожну зміну адреси вказувати 10 центів.
 В Канаді наслідати посилати гроші на т. а. Foreign Money Order.
 Тел. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. В. Корса: BERGEN 4-1016.
 Адреса: "VOYBOUDA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ГРОЗИТИ, А ЗІРВАТИ З МОСКОВОЮ

Департамент сейту подає, що має повно зібраних матеріалів, з яких видно, що Совети піднімають акцію американських комуністів, яка змагає до насильного політичного й суспільного перевороту в Америці. Він теж стверджує, що на нарадах Третього Інтернаціоналу в Москві радили, як згадати акцію посли. І разом з тим оголошує урядовий документ, яким Совети зобов'язалися акції не вести, ні не толерувати, щоб яка інша організація в Советах таку акцію проти Злучених Держав планувала.

Супроти цього стає зрозумілим, чому треба було вислати Советам дипломатичну ноту з протестом. Ще дотого ціла та справа стала явною, бо вся американська преса широко розгласила протестну частину наради Третього Інтернаціоналу, в якій була на порядку наради справа поширення комунізму в Америці.

Та важніше тепер те, що буде далі. Можна припустити, що Совети знову вишлють гарне й вичислене письмо, в якому дадуть урядові ще більш запевнення ніж попередню, що пороблять усі заходи, щоб ніхто на їхніх землях не вів пропаганди в справі викликання політичного й соціального перевороту в Злучених Державах. Дуже можливо, що разом з тим навіть пустять нові поголоски про намірені великі закупки товарів у Злучених Державах. Початок до цього вже зроблено. В тім дні, коли часописи передали вісти про висилку американської ноти до Советів і про еventуальне зірвання з Советами дипломатичних зносин з боку Америки, появилася теж вісти про те, що Совети задумують закупити в Америці бавовни шовс на \$30,000,000.

Як на те все глядіть? Дуже просто, колиб в Америці гляділи на большевиків українськими, себто правдивими очима, і не привязували нікої ваги до советських договорів і заповідей. Припускаємо, що департамент сейту так і глядіть на цю справу. Він жеж знає, що Третій Інтернаціонал це на ділі московська установа, що це є фактично департамент советського уряду, його дитина. Можливо, що тепер хвилює Советам от їхня дитина не є на руку, що вони бажалиб, щоб вона мовчала і не кидала таких визовів як от ті, що їх кидає в сторону Злучених Держав. Але можливо, що Совети таки безпомічні, що починають знову ратувати Третім Інтернаціоналом, що починають по світову революцію. Та все це не зміняє цілком обставини, що Третій Інтернаціонал це напів урядова советська інституція.

Тому саме департамент сейту, знаючи те все, повинен тепер витягнути з цього дальшіх консеквенцій й нарішті зірвати з Советами всякі дальші дипломатичні зносини.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка з 3-ох частин.

Частина I.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

Переклад заборонено. — Авторські права застережені.

33

Він ще тут ніколи не був. А серце твоє, твоє, твоє... В далечині перед ним чорніла стіна якогось лісу. Ого ж туди звисала корова. Що буде? Стануєш, Горюно... Де ж ти, чорна? Вона бігла, бігла за ним, і ледь зашпанила. Ну, тут же Володько просто в пани.

Корова під лісом спиналася. І далі вже не біжить. А в тілі темні. Навколо глухо. Тина, тина, що п'ять верст чутя, як гилка з десь спливе. Юрк десь гулко кружоче. Ка-жуть, діки сині в лісах виступають. У Володька голова нижить, волосся на голові встало. Плечу, плечу він якось тут корову, а за ним... Він вела вона його назад. Ледь, ледь встигає він клягати за нею. Ніч не муче. Бойсь, що ти скажеш, думо. Таго. А що ти вичи? На щасті має ко-до мому й теплицю надбав. До мому приймав зовсім поно-го. Де то та так довго барив-

ВИХОВАЙМО СЛОВОМ І ДІЛОМ

Колись до війни і школа відігравала програмою, і виховання спиралося на інших ме-тодах, як тепер. Школа при-держувалася виключно під-ручника, розвивала молодий інтелект і видавала диплом, не журчись про дальшу до-воєдну на майбутню. Зна-в, справа виховання, якщо вноним загальним входило у жи-вот зацікавлення ширшого громадянства, зводилося до сухих форм культурного по-ведення і такти. Окремі інсти-туту чи пансіони ставили собі за завдання виробити у своїх вихованців почуття доброго тону, жести, естетичного сма-ку та інших, меншварієтних, великопанських манір.

З цим дорічком шов мо-лодий вихованок у життя і даль-ша його доля залежала від того, як ним життєві обста-вини покружували. Господар-ське положення було то ла-гідне, досить спрощене, фор-ма державного правління ма-ла майже всюди ті самі (мо-нархістичні) форми і не від-чувалося потреби якоїсь о-сновної перемени. Справді тут і там відзивалися голоси де-яких видатніших педагогів за-міну методу виховання, але їх голоси проходили між гро-мадянством майже безслідо.

Це було виховання безіте-ресовне. Молодь у громадян-ському житті не брала знач-ної участі. За неї журилися і працювали дорослі. Старші працювали, видивляли нові питання і форми громадян-ської діяльності, борючись між собою за здійснення своїх ідеалів, а молоді стояли поки-що поза думками активного жи-ття в ролі палача. Вона брала участь у цих працях і змаганнях настільки, наскільки в них доросла, себто у спо-сіб природний.

В тих часах молоді жила без записаної карти життя. Вона бачила світ, приглядалася життю, але не була в ньому заінтересована і не відповідала за ідеали громадянської праці. Ідеї, які творили й за які сперечалися старші, лігали на душу і молоді не до-торжували. Молоді їх не пере-жили, не перетворили на свою власну. Як дорослі свого віку, виразу впадали у вироб-лені дорослими річине гро-мадянського життя й шла ту-ди, куди несла стихія. Лиш незначна частина молодого по-коління, приглядаючися кон-кретно змістові життя, шука-ючи власної правди, з почут-тям відповідальності за вла-сне життя і виники, з охотою трудів і жертви, попала в кон-флікт з дорослими і здобула власну життєву правду, нову.

В тих часах молоді жила без записаної карти життя. Вона бачила світ, приглядалася життю, але не була в ньому заінтересована і не відповідала за ідеали громадянської праці. Ідеї, які творили й за які сперечалися старші, лігали на душу і молоді не до-торжували. Молоді їх не пере-жили, не перетворили на свою власну. Як дорослі свого віку, виразу впадали у вироб-лені дорослими річине гро-мадянського життя й шла ту-ди, куди несла стихія. Лиш незначна частина молодого по-коління, приглядаючися кон-кретно змістові життя, шука-ючи власної правди, з почут-тям відповідальності за вла-сне життя і виники, з охотою трудів і жертви, попала в кон-флікт з дорослими і здобула власну життєву правду, нову.

Зняла з печі, покладила на по-лу, прикрила гупькою й пе-рехристал... — Сп, сп! Набі-гається за днь, намується... А Володько сидів і зрікав глибо-ко сплячу.

Пініше дуже коротко Во-лодьку розпитували батька про таємничий ліс, але не міг на це одважитися. Батько мо-лодого тепер цілом чинив, а робив кулі. Часто ходив десь в справках купувати землі, то до Лебедів, то до Дерманів, до Банку. Там побирав йому за-діл сотні кабонівних виписи-чків.

А Василь собачка за цей час так підріс, що далі ховати його немале можливості. Ва-сько тепер цілом чинив, а ро-бівав кулі. Часто ходив десь в справках купувати землі, то до Лебедів, то до Дерманів, до Банку. Там побирав йому за-діл сотні кабонівних виписи-чків.

Він розважав так: мав не любить собак, а коли це до-валялося, що собачку приніс Василь, писав: писав, писав. Во-на ніколи не погодилася го-дувати пса, коли вони он не ме-ним веприка годувати. У ме-не немає мільйон і зловів в не бодсь. Встересмо свої

метки й без собак. Ну й шай на це, скажеш. Вона не знає, як дуже любить Василь собак... І тут до Володько мо-же багато дізнатися, бо мав любить його, іса знаходились в долинах і нічого йому не відомо.

Дивний збіг обставин. Спра-ва складалася так, що обидва брати мали один до другого справу.

Від довгого вже часу, коли Володько пасе корови, а всі його старші товариші пішли до школи, споглядає він не-раз в біс сена, де далеко-дале-ко, за наметом, як десь лама-ються, видно, манієрський саван-дичий. Видно на горі калди-чи. Навіть у ясну погоду ви-дно золотий хрест прихос-ської церкви, іса знаходились в долинах і нічого йому не відомо.

Володько знає, що там коло манієрського савандича, де він манієрський саван-дичий двоноверхний семінар. Вчиться там багато учнів, о-тих, що, співають в манієрній. Там є гарно, величезний сав-андичий савандичий саван-дичий, іса знаходились в долинах і нічого йому не відомо.

Володько знає, що там коло манієрського савандича, де він манієрський саван-дичий двоноверхний семінар. Вчиться там багато учнів, о-тих, що, співають в манієрній. Там є гарно, величезний сав-андичий савандичий саван-дичий, іса знаходились в долинах і нічого йому не відомо.

Володько знає, що там коло манієрського савандича, де він манієрський саван-дичий двоноверхний семінар. Вчиться там багато учнів, о-тих, що, співають в манієрній. Там є гарно, величезний сав-андичий савандичий саван-дичий, іса знаходились в долинах і нічого йому не відомо.

ідеологією, яку засвідчує не фразою, але здійснено ділом і жертвою. Тоді людина наче вступає зі себе, забуває са-ме, є тим доробком, що творить культуру, доброту, відраженню, іса знаходились в долинах і нічого йому не відомо.

Але нахненням вихованням не створюю таких вибранців народу. Героя не набуємо на замовлення. Бо, нахненням бо-году готову ідеологію і вмо-вину, що вона найліпша, звыліємо, бо рівночасно від особистих трудів і індивіду-альних магань до вироблення власного світогляду й вибору ідеї. Тоді випадає потреба шукати правди і самому ви-ршувати справу, бо за нас не робили інші і подали готову догму. Тоді приходять духо-ва інерція, скептицизм, при-спання своєї енергії й кри-вильства молодих душ. Нема-критичності, нема громадян-ської дискусії і нема міринка народної ідеї.

Вже так, поклавши на ва-гу виховання доведення і після-воєнне, переважить у користь те останнє. Одне і друге ма-ють свою хиб, але це друге хо-свідчить про те, що є в гро-мадстві якісь живі ідеї, є я-кесь змагання для кращої майбутності. Шкода і вихо-вання забувають у практи-чне життя. Молодь прийня-ла має змогу пізнати ці ідеї дорослих і, пригнаних, ближче дізнано життя. Мо-же нахнення ідеологією не по-добитися молоді, то всеж та-кий молоді виробити собі я-кусь ідею, хоч протиную до нахнення.

Іде про те, щоб дорослі, нахнення молоді свою іде-ологію, засвідчили ці ділами, подтвердили вчинками. Бо не важким для молоді є те, що дорослі від неї хочуть, але як вони самі практично живуть.

Не слова, але діла порівню-ють за собою. І то не тільки діла живих людей, від яких почали, на провідні-ках народу скінчили, але творчість і подвиги навіть по-мерлих уже людей. Іса істо-ричні постаті за грубу може найбільший мав вплив на ідеологію молоді.

Діалне життя є матірю на-ук у вчителів виховання. Ди-тина живе в родині і не тільки слухає, що батько говорить, але є більше слідує за тим, що батько робить. Це замало сказати, що воно дурне, не ро-зуміє. Добре воно розуміє. Молодечке життя начеб со-творене для правди. Дитина кожному вірять, але горе що-му батькові, коли дитина пе-реконала, що він фальшиву.

Колі доросле покоління хо-че виховати молодше покоління, мусить без упину доказувати свої ідеї реальними фактами. Може тут і там дійти до кон-флікту, але він буде підлий і корисний. Чому сльська мо-лодь горнеться до читальні і бере у ній діяльну участь ли-доті, доки не оженився, або вийде замуж? Чому інтелігент-на молоді, що закінда стар-шим ріжні хиті, ставши сама-старшою, мовляє не раз і зні-кає з ари громадянського жи-ття? Чи можуть кінці й іде-ологію дотого заховатися і про-стят у душу молодого по-коління? Виховання чи пере-виховання молодого покоління не доводиться з економіч-ним і державним актом, але вимагає систематичної, ак-тивної і життєвої праці від молодости до старости. Діла мають свідоцтво правді.

(Річна Школа).

О. Горніш.

А коли ваш лік на поріст волосся не поможе, то зверне-те мені гроші?

— Це ні, одначе як ти фальшки не поможеш, то да-мо вам четверту безплатно.

А коли ваш лік на поріст волосся не поможе, то зверне-те мені гроші?

— Це ні, одначе як ти фальшки не поможеш, то да-мо вам четверту безплатно.

А коли ваш лік на поріст волосся не поможе, то зверне-те мені гроші?

— Це ні, одначе як ти фальшки не поможеш, то да-мо вам четверту безплатно.

А коли ваш лік на поріст волосся не поможе, то зверне-те мені гроші?

НИПОН І ЕТІОПІЯ

Остання поставка далекої Япо-нії до воєнних приготувань Італії в Сомалі була цілком світової преси притоку до чи-слених здогадок, висновків і гіпотез. Пишеться про женчу-ку етіопського князя з визнач-ною Ніпоною, про великі кон-секції, зроблені на користь Японії в Етіопії, і т. д. Одне-ч, в історичній перспективі, японсько-етіопський взаємоді-влює є встановлений не від-нини.

За панування цісаря Меней-ка (1889—1913), Етіопія вви-шла в нормальні зносини з єв-ропейськими державами, як Англія, Франція, Італія, Німеч-чина й Росія, які навіть підпи-сли з нею договір приязні й торговельної конвенції. Азій-ські краї, навіть Ніпон, були мо-лодо знані й як такі, не грали ніякої ролі в політичній мис-лі. В 1904—1905 р. Японія у се-роботі з Росією, шквирить спе-ціально Етіопію. До японсько-російської війни в очас Етіо-пії Росія була величезною по-тугою, яка все більше й біль-ше вважала себе паном а-зійських просторів. Шойно блискавчю побіда Японію ви-казала не тільки назвичайну си-лу й хоробрість, але вона ста-ла розкрити аморальність і продажність царської полі-тики, зчинивши розвал чин-ловництва й астраханської конвенції в салат-ських масах. Тим самим цісарю природно, всі симпатії Етіопії звертаються кріп на сторону Ніпоны. В повенних роках те-перішій імператор, Геял Селасі, як представник свого уряду в Женеві з дозгодилив наслідник трону, назвався тіс-нзв'язки з японським імператором. В 1927 р. закінчено торго-вельний договір і пакт при-язні. Про коронації Геял Селасі на цісаря микадо посідає на репрезентативній торжес-тві спеціальний амбасадор Йо-шідзі, який крім куртуазного візиту, має далеко іншу місію. В 1931 р. гергу вислало своєго керівника Геруль Селасі на відвідини до країни Со-юдачого Сонця. Його князика про "Японську націю" з 1932 р. відбілаши широким відомом серед японської публі-чної опінії. Вказувало там на велике пісанництво мика-дів в Азії, на спільну інтерес обох націй і на цей факт, що Ніпон і Етіопія являються одиницями країнами, де в-становлена політична форма пра-вила на початку, ані разу не була зміненя чи революцій-ним чи конституційним шляхом. Скоро після цього встановлено політичні й торго-вельні представництва в То-кіо й Азі Абаба.

В 1934 р. японські проми-слові й купці відвідують Е-тіопію, підшуковують економіч-ні ринки для японського ви-возу. Вони ствердили, що в недалекій майбутності Етіо-пії творитиме ідеальний про-мислу й торговлі. Англія, Франція й Італія, під цю по-ру, мають широкі інтереси в Е-тіопії. Спеціальний договір зо-вмове і не вимушувати до-воляти широкі права користи-ва, однак потрійний й вплив є-таки надто сильний.

Головні продукти, що виво-зять Етіопія, це кава, й шкіра на суму 20 мільйонів єн, менше-більше ривняється во-вчому імпортові. Головним доставцем довни є ніпононий кланець, який одначе не може обійтися без чужих посеред-ників, Французів, Італійців й Індійців. Тут італійська кон-секція є дуже активною; часто-густо її пошукують тор-говельні представники Англії й Франції. Ця сильна конкурен-ція має підставити тривожить японських промисловців.

Головні доходи краю — не 20% мито на імпортовані товари монопол з тютюну й сирни-ків. Населення, що складаєть-ся з касті управлюючих і

примітивних мешканців, же-в в економічному невисвир-ності й недоброті. Цілий край є позбавлений заливних до-р (крім одної лінії з Азі Аба-ба до порту Джібуті в фран-цузькій Сомалії) як також бич-на модерний спосіб, сухоу-тні шляхи. Електрифікація є-таким не знайшла свого при-мніння в Етіопії.

Отже все це являється содо-ково приманою для такої у-промислової країни як Япо-нія. Перед нею цілі горі, цілі-лотих можливостей в Етіопії, які в меншій чи більшій ро-зі моглиб підпінити внутріш-ню Ніпоны. Біда лише в тім, що й це саме мая на цім Йо-солі, якому також анжес Етіопії є питанням не тільки престижу фашистського ре-жіму, але також чи не й ку-вання італійського народу. Його потягнення до Сомалії є такі далекі, що справді вірити треба, що де Італії Етіопії тепер куди інте-ресніша ніж для Ніпоны.

Далше, не від речі буде за-гадати про те одну спору, яка певно завважала б на ніпоносько-етіопський зближен-ня. Як відомо, Франція як не-чинно, то бодай пасивним ставленням у Лізі Націй че-поза немо апробує заохочу-ти воєнні приготування Італії. Це певно за ціну вскаржам політичного порозуміння (не союзу) з ценою останнім, як наладуван у люті 1935 р. ми-стер Ліваль підчас свого по-буту в Римі. Що більше, бо-льшевицько-французький пакт з 2-го травня цього року вразив глибоко Японію. І хо-ч нам відомо, звернений він виключно проти Німеччини на випадок якихсь воєнних стиснучок на Далекому Сході не може бути пушений в ру-то всетакі Ніпон має певні підстави тривожитися. Має з- цього історичний прецедент якого на думку вайканта Йо-бушувшого амбасадора в Пари-жі, Японія не може ніяк не ко-важати. У хвилі японсько-російського конфлікту на по-чатку XX-го століття, Франція й Росія були повзані мілітар-но-економічним союзом, під-готовани президентом Пуан-каре і міністром Ізвольським. Не вірячи в потугу Москва, Франція проголосила свою неутралність. Одначе було те-оретичне невмішування, бо на ділі, як твердив Моріс По-леольот, тодішній секретар французького міністра закор-донних справ, Франція спо-магає московську флоту й ці-літку як на Далекий Схід, перекривала російські ко-раблі на французьких територі-альних водах і т. п. Хто хо-же рачити тепер за несто-Франції, яка в союзі зі ССР Р, на випадок війни Японії з ним першим, тимбилося, що тепер ніпоносько-англійський союз, який був в 1904—1905 р., не існує? А відомо, що мо-ковсько-японське напружен-ня не злізківдовне внаслідок загострення відносин з цен-тральної і східної Європи. І цілком певно заганажована Японії в справах загрозливої Етіопії може бути протягну-тою большевицько-французького союзу з 2-го травня 1935 р. і тихой згоди Франції на воєнні посилки Італії в Со-малії.

М-р В. Душник.

НОВИЙ АЛЬБОМ

УКРАЇНСЬКИХ ВИШІВК

що обімає 8 кольорових та-блиць, 66 найважливіших зо-рлепів

Видання кооператив Українське Народне Мистецтво у Львові.

Ціна 80 центів.
 "СВОБОДА"
 81-23 GRAND ST., P. O. BOX 346
 JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ

На визвольну боротьбу.
Звичайна місячна збірка записана на визвольну боротьбу, виносила \$45. Ту жерству не преслиао через Об'єднання.
С. І. Костельний.

БРУКЛИН, Н. П.
На визвольну боротьбу.
З нагоди парохіального пікніку, який відбувся 4 серпня зібрано на визвольну боротьбу \$10, і ті гроші вислали через Об'єднання.
Тетяна Мудрик, Анна Гудина

На пам'ятник Д. Вітовського

НЮАРК, Н. ДЖ.
Як ми повинні обходити наці...

Дня 12. серпня 1935 р. член
3. сотні Чорноморської Січової
ім. Дн. Вітовського в Ноарку,
Н. Дж., п. Іван Кунашевський,
обходив 49-ті уродина. На цю
урочистість запросив всіх
присутніх, що знаходились у
Січовій Галі.

Пані Плечій, сестра п. Ку-
нашевського, і її донька при-
несли улюблений галицький

(кейк). Родинне торжество відкрив п. Ів Кунашевський

„Не лише я, але ми всі Українці в Америці маємо нагоду справляти уродини і всякі родинні забави, на яких маємо що їсти і випити та маємо гарні торти і всякі інші річи. Але мало з нас тоді подумає, що там десь ми маємо

покалічених і голодних, якими
є наші інваліди. Тому я всіх
присутніх прошу, щоб з на-
годи моїх уродин не забули і
за них".

Потім він поділяв торт між
гостями і кождий гість сказав
кілька слів, бажаючи своєму
товаришеві багатьох і щасли-
вих літ.

Описав п. Ів. Урман візвару-
присутніх, щоб не словами, але
ділами згадати тих, що доко-

Жертовну по \$1: Іван Ужман, Іван Кунашешевий, Михайло Басараб, Тома Рудий, Іван Атаманець, Василь Дорошенко, Василь Ткач, М. Пачіч, Василь Фело, Іван Возник, Іван Лобур, Дмитро Дробишак, Микола Зарудний. — Разом \$13.

Рішено вислати для інвалідів через Об'єднання десяти доларів, а три долари призначено на українську радіовоєну.

Т. Рудий.

На медичним іспиті.

— Як ви пізнаєте, що хворі пацієнти? невідповідні дії.

— Коли пацієнт помре, па

— Уяви собі, що вчора в ка-
варні заміняли мені пальто.

— Не знаю, я вийшов першим.

—

Добра газдиня.

— Справді, друже, по тобі відразу пізнати, що ти вже женатий. Вже ніколи не маєш дір у скарпінках.

— Егеж, це було перше, що я від своєї жінки мусів навчитися: **церувати скарпінки.**

100

СТАРІЙ КРАЙ КЛИЧЕ ВАС!

ВИДІВЛЯЙТЕ КРАЙ
СВОГО УРОДЖЕННЯ
7 ДНІВ
НА УКРАЇНУ
**BREMEN
EUROPA**
ПОСЛІПНИЙ ПОТІЯГ ПРИБИ-
РАЄ БРЕМЕНСЬКІХ ОБСІДІВ НА
ПІДПІСЬОК НА УКРАЇНУ.

Або їдете на популярні
експресні корабельні
**DEUTSCHLAND
HAMBURG
NEW YORK**
ALBERT BALLIN
Добре задоволені, споку-
шені в Гамбурзі.

За інформацією владайтеся до
локального агента або до:

**HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD**

57 BROADWAY NEW YORK

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРИ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ
"СВОБОДИ".

Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40 ц.
Друга Книжечка (Читанка для II класу), М. Матвійчука	45 ц.
Третя Книжечка (Читанка для III класу), М. Матвійчука	60 ц.
Четверта Книжечка (Читанка для IV класу), М. Матвійчука	75 ц.
Коротка Історія України, І. Крип'якевича	50 ц.
Мала Історія України, І. Крип'якевича	15 ц.
Початкова Географія, з багатьма малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75 ц.
Малі Катехізми християнсько-католицької релігії, укладив о. Іван Рудницький	35 ц.
Біблія Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левинського	85 ц.
Шкільний Співник, Ф. Колесси	75 ц.
Співник для дітей дошкільного та шкільного віку, зладив М. Гайворонський	35 ц.
Збірник Народних Пісень в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філарет Колесса	25 ц.
Співальмо, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса	15 ц.

Замовлення разом з належністю слати до:
"СВОБОДА",
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

В горах.

Один панок взяв собі в горах на провідника пастуха. Стріну по дорозі небезпечну пропасть, а пастух каже:

— Пане, тепер уважайте, бо до тої пропасти вже не одна худобина впала.

ЗАСОБИ І МОЖЛИВОСТІ РОЗБУДЖЕННЯ

І ПЛЕКАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ЕНЕРГІЇ

(Стаття відзначена на конкурсі "Діал").

ЗАСОБИ
До високого людського стану
Нині вича побідає
Завтра певно побідає
— це певно побідає
— це певно побідає

Слабим безборонним е-
ством приходять на світ лю-
дина. Супроти нас юрба воро-
гів, негуд, сила небезпеч-
на. Ми безпечно у волі бо-
ротиби за наше існування, за
наш добробут: за хліб і во-
ду, за світло і тепло, за здо-
ров'я душі і тіла, за щастя і
люб'язність. Ми без уперу не-
демо сувору і гірку бороть-
бу, примушени до неї! Безпо-
надібно і небажано! Приро-
дою А боронитись мусимо, бо
тут, як і в кожній боротьбі, перемігати тільки сильніший.

"Боронимось" довіряючи один
одному, всіма себе спомога-
ючи: боронимось, зв'язуючись
соколами, родичами, суспільства-
ми, державами. Намагаючи себе і
інших, коли працюємо, буду-
ємо, щадимо, коли любимо і
вирімо, — ми боронимось.
Боронимось у великій мірі до-
свідомі і мудрістю минулих по-
колінь, честою і розумом.
Отже наука є немовби нашою
ослоною і щитом, зброєю в
боротбі і знаряддям чину.

І отже все, отсей наступ і
наша оборона, наші втрати і
перемоги, цілий цей шлях без-
межної рідності і неопанованої
суми — отсе і життя!

Страшна і безнадійна бу-
ла б ця боротьба людини, ки-
либ Творець не обдарував нас
безсінною зброєю, не дав нам

— Душу! Через його безсмерт-
ну міць, через людського ду-
ха невідгадану могутність і по-
тугу, ми стали панами світу і
гордо ставимо чою усюмою,
що часто видається непобори-
мною. З духа родяться інші си-
ли: воля, характер, яких ви-
слідною силою є енергія.

Якже вони постають, як
родяться і що є ця воля, як
оформлюється характер — і
як очеркнутися характер — і
як очеркнутися характер — і

Про волю говоримо тільки
там, де є ясно і виразно свідо-
мості, не тільки ціли нашого ді-
лання, учинки, але також і
пригоди до цього засоби.
Дійсна воля може створити-
ся в людини щойно внаслідок
постанови певних понять, по-
чуттів. Конечно є, щоб ця
істота уявляла собі, чого вона
прагне чи бажає; крім інших
потрібна є також здібність,
можливість порівнювання і т. п.

Маленька дитина, не маючи
про все те ніякого поняття,
який чужий і зовнішній світ,
чує, що є не знаєна власна о-
собистість, власне "я", — вона
не може свідомо нічого ба-
жати, отже не має воли. Дитина
виконує якісь рухи, жести, а-
ле вони є тільки виразником
несвідомої воли, є рухами ав-

томатичними, інстинктивними,
проявами її, з однією не-
свідомої воли. Воля може ви-
являтися у людини активно а-
бо негативно. Активна, діюча
воля є тоді, коли ми свідомо
плі впливом нашого хотіння
виконуємо якісь рухи, чия
виразом нашого діла діємо
наслід цієї воли, наприклад
притякуючи, заперечуючи, є
негативна тоді, коли ми свідомо
здержуємо якісь рухи чи
слово, — це об'являється, хоч
для постороннього часом на-
віть незаметний.

Само окремне вирішення
творить активний акт воли.
Через часте повторювання я-
кихсь актів воли, волевих чин-
ностей, вони стають зрештою
більш нашими постійними
приметами.

Коли діє про-явісь фізичні
чинності, тоді виконуємо їх
легше, швидше і справніше,
таксамо, коли ми навчимося
плавати над афектами, наші-
ми пристрастями і поривами,
тоді здобуємо самовладу,
до чого кончею не раз тяжка
душевна боротьба, тяжка бо-
ротьба самого себе. Цією о-
пануванням себе самого, здо-
буттю цієї самовлади треба
присвятити якнайбільше сил,
якнайбільше часу і зусиль. Во-
від цього залежка буде вся
наша вагість, значить: і волі,
яку в житті прийдеється нам
відстоювати.

Коліж ці засади, за якими
йдуть наші вирішення, поста-
нови, переняли й пересякали
наш так, як то кажуть, до кро-
ви й кістки, так виразно, що
цей напір нашого воли є на-
вном означений і навіть для
посторонніх помітний, тоді ви-
творилася в нас те, що на-
зиваємо — характером. У ха-
рактері є завершення дозрі-
лого життя, він є сумою і
збіркою моральних і стичних
засад і засад, які так тісно
зв'язані, зрослися з нашою о-
собистістю, що інше в якійсь
данім випадку ми поступили
не в силі. Того характеру до-
ходить звичайно до повного
сформовання й розвитку
в дозрілому віці. Хоч буває, що
багато людей ніколи не дохо-
дять до розвитку сильного та
рішучого характеру. Тут ми-
симо рішуче відкинути рішучі
теорії про здогадку незмін-
ний характеру, які кажуть,
що, прирившись на цей світ,
принимоси якби готовий ха-
рактер.

По прочитанні попередніх
рядків несомною уважкою чи-
тачів насупило питання —
про свободу воли. Чи воля лю-
дини рішає свавільно, само-
стійно?

До цього питання можна
підходити з ріжного станови-

ща: з психологічного, мате-
фізичного й етичного.

Прийнявши метафізичного
розуміння свободи воли, сто-
ячи на становищі ідеалістичної
воли, себто воли, що стоїть
поза законом причинності,
який панує над усіма фізич-
ними проявами. (Теорія ідеалі-
зму). Проти цього розу-
міння стоїть теорія детермі-
зму, який визнає несвободу
волі, що підлягає законам
причинності.

Новітні досліди фізики, а-
строномії, наук філософії, чи-
тка з більшої прихильності
новітні погляди, що можна ска-
зати: обернули нас горі доком-
и та тут годі про не говори-
ти. Я тільки для розуміння
начерку контури деяких от-
сих питань.

З психологічного станови-
ща свободи, значить: без-
звольності почуття та
внутрішнього примусу. Кож-
ний акт воли, який виконуємо
у повному посіданні наших
духовних сил, без почуття
примусу, є нашим свавільним
рішенням. Перед якимсь актом
нашої воли, якийсь учинком
маємо пересвідчення, що ми
могли би це й інакше зроби-
ти, а після учинку маємо пе-
рісвідчення, що наше рішення
могло б інакше вийти, колиби
ми цього бажали. Отже з пси-
хологічного становища свобода
людської воли є незаперечним
фактом.

Але що свободу воли, мо-
рально свободу, таксамо як
політичну свободу і як усю,
чи тільки має якусь цінність на
світ, мусимо здобувати у завзя-
тій боротьбі і безупинно бори-
тись. Не буде свободи тоді,
хто на цю свободу не заслу-
говує. Бо свобода не є ані
фактом ані законом: вона є
тільки нагородою за дієсну
працю, найвищою нагородою,
яка має найвищу цінність.

Зв'язавши отсі всі пояснен-
ня, критерії і розважування,
— якими словами очеркнуто
примети того, що називаємо
енергією?

Як я вже згадував, це є ви-
слідна, сума цих наших сил
духовних, воли і характеру. Це
ніщо інше, як повна сила фі-
зичної (не завжди) і мораль-
ної, мій характеру, турботи і
нездатності воли, воли витре-
валю, здібної і готової все до-
чинити! Це значить, що істота,
як правило, творча енергія
являється тільки в помирков-
ній може, але тагій, безпе-
реривній натузі — а не до-
вольний, не у запалюванні
"сольмих вогнів".

Тільки енергія творить ці-
лі, творить, творить людину
— 100-процентною людиною. Без
неї найкращі дари інтелекту
лишаються безплідними, от-
сим біблійними законами
талантита. Можна сміло по-
ставити твердження, що все, що
створено на землі, все добре
і красу, створила тільки
енергія.

На вступі цього відділу му-
симо сказати, що кождий має
досить енергії — тільки му-
сить її ужити! Ми говоримо
тут про людей хорих, чи то
психічно чи якісь тілесні
ми недугами — це самозро-
зуміє. Хоч і тут були зяно-
вані в історії випадки, що
люди тяжко хворі творили не-
звичайно великі діла.
Як же енергію у нашому му-
рці енергію розбудити, як ді-
ти їй розмах, це є одною з
найважливіших проблем люд-
ства.

До розбудження енергії му-
симо звернутись так, як до я-
когось лікування — система-
тично. Перудим кожний по-
винен провирити межі своєї ви-
датності. Наприклад, щоб ви-
конує денно якусь працю, то
нехай провирить найбільшу
денну видатність, найбільшу
спроможність цієї праці. Коли
ми — на нашу думку — дійшли
до найвищого ступня, а ні-
чий відпочинок цілковито нас
привернув до нормальної си-
ли, працездатності, тоді мо-
жемо сказати, що ми досягли
вершок нашої видатності.

При праці уникаймо над-
мірного перемучення. Нераз-
трапляється нам виконувати
якусь працю, врешті чуюмо
сильне змучення. Одначе о-
станнім зусиллям воли побо-
рюємо це змучення і працюємо
можемо далі. І здається нам
якби ми стали свіжими... Та
треба знати, що наш організм
має такі резерви енергії, але
краще є цього зазнілого ка-
піталу не рухати.

Працю нашу перериваємо
хвилями відпочинку. Через
те настає у наших організмі
відпруження; і нехай воно бу-
де хочби яке коротке, то воно
є для нашої нервової системи
дуже корисне. На ці способи
праці основується метода тай-
лоризації праці (винахід а-
мериканського інж. Тайлора
про розподіл праці).

Деякі гадають, що можна
стандартизувати — себто ви-
конувати їх згідно з якимсь
раз устаткованим, виробленим
вирцем. Через те заощадили
багато сил та енергії.

Ясно означені цілі чи ідеї
причинюють велику вида-
тність до нашої ударної сили,
до розмаху нашої творчості. В
діяльності мало людей іде
просто до якоїсь ясно означеної
мети. Засуємо собі наші ідеї,
які маємо завершити наш до-
годинний труд — а тоді йти до
нієї просто і сміливо та з тим
захопленням, яке дає свідомі-
сть, що до мети шораз
ближче...

Свою працю треба полюби-
ти, підшукувати у ній цікаві
сторінки, тоді вона буде явля-
ти нам не тільки крім цього
дасть внутрішнє задоволення.
Добрий осміє нехай буде
якою привычкою. Віра в успіх
розділяється зі спомином про
попередні успіхи. Практично
бачучи справу, ставмо собі з по-

чатку завдання, де ми є певні
доброго вислідку. Описав пе-
рехід до тяжких, починаючи
їх переможею, а тоді як бе-
рміся за найтільки!

Навчимося склупувати, спра-
мовувати нашу увагу і ду-
матись на намічену цілі! На-
як умовина не є така кончею
їх переведення добре обу-
даного плану чи завдання, як
її певно у пологатах докору
нашій праці.

Який планів є також тільки
привичкою, якої люди через
виправу таксамо набувають, як
подібних інших привичок.
Трапляється, що при деякій
починає навіть найбільш ви-
ти випередити наше зашка-
лення та захоплення. Ми
тримимо силу при частих безнаді-
рних зусиллях. Тому беремо
виразу до найтільки, коли
це свіжі сили! Рішаймо й
важимо ці рішення за ос-
тільки, невідличні! Ми бачу-
ємо, звичайно неспівність, чи
саме це було вказане зробити
Прочуюмо коротше, але зте
інтенсивно, згідно! Працюймо
врешті у волю з нашими си-
лами, а не проти них.

І накінець найважливіше: то-
го чого хочемо, мусимо поважи-
ти і напружати хотіння.

Треба провирити своє "я",
вишукати якусь особистість,
талант чи здібність, якою ми
відміряємося від інших, роз-
винути те, щоб воно було крі-
ше, як пересіче.

Зачату працю скінчити, ви-
сичені, невиконане завдан-
ня все по собі якесь нездо-
волення, якийсь несмак, при-
чина в цьому, що раз напру-
ження наша увага не знайшла
належного заспокоєння. Ця
жа, як неспівність гола.

Одначе не слід прихизувати
до відпочинку, як до мети.
Відпочинок є і повинен бути
тільки засобом оживлення
нашої енергії — до нових за-
вдань, до нового труду!

Во треба собі уявити, що
кождий з нас є спадковим
безсінним мисливцем, по-
даний та кождий з нас несе те
жод відповідальність за без-
сінні чергові. Обов'язку у
цім нашим теперішнім живо-
тті.

Так треба розуміти ш
життя. Бо воно не є даром —
а завданням!

Д-р Степан Димоківський.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
Between 1st and 2nd Avenues.

NEW YORK, N. Y.
Телефон 6-24-24

Ужасні години: раніше 10 до
12 вечірні від 6 до 8, а в неділю
раніше від 10 до 12

ПЕТРО ПРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОЯСНИК

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Tel. Orchard 4-2568

Жиди в Палестині.

Приймає жидок до Пале-
стини, і його питають:
— Слухайте, чи ви приїхали
до Палестини з переконання?
— Ні! З Берліна!

Відавали.

— Пані, може не пошкоди-
ть, який ви так трохи від-
свіжались?

— Очевидно. Листів мене
на чверть години саму.

Залекити...

Молода пара питається про
дорогу.

— Як довго треба йти до
найближчого села?

— То залежить від того, як
довго ви в кісі атрамтеся.

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

Коли Тарзан ліз по мотузці
втору, Ронда простягнула руку
і направила його до канта,
де вона сама стояла. "Я знай-
шла бальок", сказала вона, і
привязала до нього постор-
нок". Тарзан завважав, що ба-
льок лежав поперед темного
отвору, а в обох його боків
було стільки місця, що через
нього міг прохвонувати чо-
довик.

Він дрігнувся туди і ви-
ліз на вершок балька. Понад
ним отвір зривався так висо-
ко, як він міг засягнути, не
витаючи руки, або не ста-
ючи на ноги. Він зігнувся до
ділчини й шепнув: "Подай ме-
ні свою руку; нам треба ще
ближче розсідлати це місце".

"Надіюсь, що ти зможеш
утримати рівновагу на баль-
ку", сказала вона. Але не за-
важала поставити свої ноги
в його сплетенні долонь. "Я
надіюсь", відповіла він скоро.
Через хвилину вона шукла
руками позад свого голови,
а потім сказала, щоб він її
опустив. "Ну, щож ти знай-
шла?" — запитав Тарзан.

"Я відкрила другий бальок",
відповіла вона, "але я не мо-
жу досягнути його горішньої
канту. Що ми тепер річе-
мо? Це шось як примари. Тут
серд півми напружувати свої
зисли серед якихсь невідомо-
мих безпелек, що-грозить їм
у всіх утін і без швидкості на-
якийсь спосіб ратунку".

(105)